

Szerletics Antal

PATERNALIZMUS

A másokról való gondoskodás
erkölcsi határai

Gondolat Kiadó
Budapest, 2017

NÉVMUTATÓ

- Anscombe, Elizabeth 127, 128
Archard, David 27
Arisztotelész 22, 129, 131, 132,
134, 135, 137–139, 142
- Beauchamp, Tom 155
Bentham, Jeremy 76, 99, 109,
110, 128
Berlin, Isaiah 30, 60, 113
- Childress, James 155
Christman, John 30, 83, 90,
91, 153
Cserne Péter 73
- Devlin, Patrick 46, 47
Dworkin, Gerald 12, 24, 28, 29,
39, 51, 52, 55, 65, 74, 75,
90, 113
Dyzenhaus, David 102
- Feinberg, Joel 10, 12, 17, 41,
43, 44, 46–51, 53, 54, 62–68,
75, 98, 114
Filmer, Robert 20
- Gilligan, Carol 146–148
Grill, Kalle 28
- Hart, Herbert 11, 46, 47, 49, 97
Häyry, Heta 38
Himmelfarb, Gertrude 108, 109
Horkheimer, Max 93, 94
Hursthouse, Rosalind 130, 132,
136, 140
Husak, Douglas 73, 78
- Kant, Immanuel 21, 22, 92, 128
Kleinig, John 16, 19, 51
Kultgen, John 23, 31, 55, 139,
158
- Locke, John 16–20, 23
- MacIntyre, Alasdair 132, 134,
138
Marcuse, Herbert 94
Meiwes, Armin 70
Meyers, Diana 152, 153
Mill, John Stuart 10, 13, 47, 50,
54, 56, 79, 96–114, 119

- Noddings, Nel 137, 157
Nussbaum, Martha 76, 77, 144
Oshana, Marina 88, 89, 91, 151
Rawls, John 110, 111, 114,
117–121, 156
Raz, Joseph 51, 85, 114, 122,
123, 144, 145
Sadurski, Wojciech 114, 123
Sandel, Michael 124
Scoccia, Danny 41, 60, 61
Shiffrin, Seana 38, 39, 41, 42
Slote, Michael 128, 154
Sunstein, Cass 32–35, 37
Taylor, Charles 95, 96
Thaler, Richard 33–35
Waldron, Jeremy 84, 85, 93,
103, 104
Warburton, Nigel 97
Wolfenden, John 46

TÁRGYMUTATÓ

- Akrasia 56, 72, 74
- Autonómia 13, 15, 16, 21, 26, 28–31, 34, 37–39, 45, 59–61, 67–69, 72, 75, 78, 81, 83, 98, 109, 113–115, 127, 141, 143, 144, 145, 155, 156, 159; (externalista megközelítése) 86–88, 151, 160; (internalista megközelítése) 86, 89, 90, 153, 160; (kapcsolati vagy relációs) 91, 149, 150–153, 154; (morális) 84, 92; (procedurális értelemben) 90, 91, 151–153, 160; (szubsztantív értelemben) 88, 91, 151–153, 161;
- Beleegyezés 26, 29, 60, 69–75, 106, 121; (előzetes) 70–73; (hipotetikus) 65, 71, 72, 74, 75; (várható) 71–74, 106; (utólagos) 71–73, 121
- Bioetika 155, 156
- Deontikus etika 59, 61, 98, 109, 127–129, 161
- Erényetika 13, 59, 80, 81, 127–131, 135–138, 141, 142, 146, 148, 149, 155–157, 159, 161, 162
- Eudaimonia *lásd* kiteljesedés
- Felvilágosodás 10, 20, 21, 80, 83, 93, 95, 128
- Gondoskodás 40; (erénye) 13, 136–141, 146, 154, 157, 158, 162; (etikája) 128, 137, 138, 146–150, 154, 157, 158
- Haszonelvűség *lásd* utilitarizmus
- Igazságosság (formális és materiális értelemben) 55; (társadalmi) 68, 118–120; (etikája) 148, 149, 157; (mint bioetikai alapelv) 156
- Kár (fogalma) 44, 48, 101, 102; (elv) 10–13, 44, 45, 47, 48, 50, 52, 54, 96–103,

- 106–111, 113–116, 119,
144, 145
- Kazuisztika 155, 156
- Képességszemlélet 76, 77
- Kiteljesedés 23, 77, 127, 135,
139
- Konzekvencializmus 13, 59, 68,
75–79, 80, 127, 128, 143,
155, 159, 161
- Kommunitarizmus 95, 115, 124
- Kötelességetika *lásd* deontikus
etika
- Következményetika *lásd*
konzekvencializmus
- Megbotránkozás 46, 49, 103,
104; (megbotránkoztatás
elvé) 44, 49, 50, 104
- Megtévesztés 26, 30, 54
- Mesterség 131–134
- Moralizmus 13, 44–47, 50, 51,
97, 98, 107, 113, 115
- Okosság *lásd* phronesis
- Önkéntesség 17, 26, 32, 33, 51,
60, 61–69, 70, 79, 114, 145,
159, 160
- Paternalizmus (erkölcsi) 44, 46,
135, 159; (erős) 37, 51, 59,
61, 62, 65–67, 70, 78, 113,
141, 144, 145, 149, 154, 159;
(gyenge) 17, 61, 62, 67, 72,
98, 106, 107, 114, 120, 121;
(jogi) 15, 18, 55–58, 97, 158;
(jólétet előmozdító) 28, 53,
115, 135; (kármegelőző)
27, 28, 53; (libertárius) 12,
32–37, 54
- Patriarchizmus 19–21
- Perfekcionizmus 23, 50, 53, 76,
91, 114, 115, 119, 120, 124,
135, 136, 141–143, 146,
151–153; (liberális) 143–145
- Phronesis 131, 134–136, 139,
141, 154, 162
- Pozitív pszichológia 133
- Principalizmus 156
- Semlegesség 35, 36, 114–125,
143, 144
- Szabadságkorlátozó elv 13, 15,
44–51, 53, 104
- Szamaritánus jogszabályok
42–44
- Szólásszabadság 112, 116, 123
- Techné *lásd* mesterség
- Tehermentes én 124, 125
- Ulisszesz szerződés 72
- Utilitarizmus 68, 75, 76, 97, 98,
105, 107, 113, 128; (cselek-
vés) 110, 111; (szabály) 73,
111, 112
- V-szabály 130, 136, 140
- Volenti non fit iniuria 70, 71